

Alt nu har vi jo en Stab af unge, kundskabsrige, teoretisk dygtige og intelligente Mejerister, der arbejder i Gerningen med stor Interesse og med stor Sikkerhed. Men hvor er vore Mejersker blevne af? — De dvæler nok endnu i Mælkekælderen, med Skummeskeen i Haanden, hvor vi sidst saa dem. — Nej, de er dog alligevel naaet lidt højere op; de har dog erobret Mejeristernes Køkkenterritorium, de er bleven Mejeristernes Kokkepiger — ja, og saa ved Siden deraf „passer de Smørret“. — Det er ikke nogen betydelig Stilling, og i Sammenligning med den tidligere betyder den jo en ynkelig Tilbagegang. Kan man ikke se det paa andet, kan man se det paa Ansvarsløsheden. Ingen Mejerske har Ansvar for Smørproduktionen. Ansvar hviler paa Mejeristen, i hvis Tjeneste Mejersken arbejder, men til det svundne Ansvar svarer den svundne Anseelse.

Hvad er nu den egentlige Grund til, at Mejerskerne saaledes er bleven sejlet agter ud, og at de finder sig i Stillingen og ikke gør Forsøg paa at komme op ved Siden af Mejeristerne?

For det første maa vi vel nævne det mere konservative i Kvindens Natur. Hun har ikke saa let ved som Manden at gribe af og tage fat paa det ny. (Herlige Undtagelser som f. Eks. Fru Hanne Nielsen o. fl.) — Og dernæst maa vel nævnes, at denne Ejendommelighed i hendes Natur jo yderligere er støttet ved Tidens Vrangsyn paa Kvindens Udvikling, Dygtiggørelse til sin Gerning og hendes Stilling i Samfundet i det hele. Medens det erkendes som rigtigt, ja som nødvendigt, at den mandlige Ungdom faar Lejlighed til at dygtiggøre sig til sin Livsgerning, hvad enten denne saa skal være en mere materiel eller en mere aandelig, saa tænkes der ikke paa, at den kvindelige Ungdom har det selv samme Krav paa Dygtiggørelse. Dette gælder jo baade Fagdannelse og Almendannelse. Med Hensyn til den sidste er Sandheden iøjnefaldende. Da vi begyndte at oprette Højskoler, var Tanken kun rettet paa den mandlige Ungdom. Og da man saa endelig begyndte med Pigeskoler, var der ingen, der fandt det underligt, at man knappede Pigernes Undervisningstid til den halve mod Karlenes.

Og med Hensyn til Fagdannelsen, da gælder det samme. I Stedet for at hjælpe og opmuntre Kvinden, der jo har de samme Betingelser som Manden for at kunne erhverve og udbytte en saadan Dannelse som han, blev og bliver der lagt hende Hindring paa Hindring i Vejen. Derfor ser vi jo sjælden en kvindelig Student og sjældnere en kvindelig Læge, Jurist, Redaktør, Politiker, Haandværker el. Kunstner. Stillingen over for Kvinden er altsaa den: hun behøver ikke, ja hun bør ikke beskæftige sig med saadan noget som almindelig Uddannelse af sine Aandsevner, hun skal heller ikke søge Fagdannelse med Hensyn til legemligt Erhverv — med Undtagelse af, hvad der hører Madlavning og Skrædersyning til. — Og medens Manden har hele Verden med alle dens forskellige Idrætter for sig, har hun Køkkenet og Systuen.

At dette Forhold er en Forurettelse mod Kvinden, kan enhver med et Gran Fornuft indse, naar man kender lidt til Mænds og Kvinders aandelige og legemlige Evner og Kræfter. Men saadan er nu Tidens Syn paa Sagen. Deri ligger en stor

Undskyldning for Mejerskernes Stillestaaen over for Udviklingen i deres Fag — deres Mangel paa Drift og Kraft, deres Evneløshed.

Thi en Tids Opfattelse har noget stivende og lammende og tæmmende ved sig, den er som Slangebilledet, der lammer, som en Mare, der bedrøver og magtstjæler. Men saa er der andre Ting, der holder Mejerskerne nede.

De har ved Siden af det konservative i deres Natur et snævrere Syn paa Penge end Mandfolk har. At ofre 1 à 200 Kr. paa deres Uddannelse, det kommer straks til at staa for deres Begreb som halvvejs at kaste dette store Pengebeløb bort. Dette Smaasyn hænger vel sammen med, at Kvinder jo al Tid har færre Penge at raade for end Mandfolk, fordi at Kvindernes Løn er langt ringere end Mandfolkenes. Men jo færre Penge og som Følge deraf jo højere Værdi disse har, jo nødigere kan de afses — jo ængsteligere er man for at give slip paa dem.

Saa er der en pudsig Grund, der ogsaa holder igen paa Mejerskerne, saa de opgiver at søge den nødvendige Uddannelse: De tænker som saa: „sæt, at jeg nu ofrede et Par Hundrede Kroner paa min Uddannelse, og jeg saa kort derpaa — blev gift, saa var Pengene jo dog givet ud til Unytte.“ At der tænkes saadan, véd jeg bestemt, da en ellers flink Mejerske har udtalt den Tanke til mig i fuldt Alvor — som sin og mange andres Opfattelse.

Endelig kommer saa dertil Tvivlen om at kunne faa en bedre Stilling efter at have erhvervet den fornødne Uddannelse. Dertil kan jo unægtelig siges: ja, ganske vist har Mejerskerne megen Modstand at overvinde, naar de vil søge at blive anerkendte som jævnbjyrdige ved Siden af Mejeristerne. Thi Hr. K. F. Jensen er jo ikke den eneste bornerte Mandsperson, der rask væk uden at kende Forholdet fejler Mejerskerne til Side som uberettigede.

De fleste Mejeribestyrrelser gør ligesaa. Men dette bør dog ikke afholde Mejerskerne fra at ofre paa deres Uddannelse, thi saadan vil det gaa, saa længe kun en og anden Mejerske møder frem i Kapløbet. Først naar 39 af de 78 Ansøgninger, der indsendes om en Bestyrerplads eller en anden godt lønnet Plads, er Ansøgninger fra velanbefalede Mejersker, først da vil den almindelige Opmærksomhed over for Mejerskerne være vakt — og først da vil der blive taget Hensyn til dem, men heller ikke før.

Dermed kan i al Korthed være antydnet Grunden til, at Mejerskerne er blevene tilbage, mens Udviklingen er gaaet fremad, og tillige de Hindringer, hun har at kæmpe med for at naa frem paa den Plads blandt Mejeristerne, hun har Ret til at tro, at hun er berettiget til at indtage.

Men spørges saa: hvad har hun saa at gøre, saa er Svaret simpelt dette: hun skal se at kaste Sløjheden — Mistvivlen om at kunne naa frem — og den smaasindede Opfattelse af Uddannelsens Betydning bag sig. Og hun skal søge at opnaa samme teoretiske og praktiske Dygtighed som Mejeristerne, saa kommer hendes Tid.

Der er nu først Sløjheden, Dvaskheden, Ligegyldigheden — der har hende paa en styg Maade i sin Magt; hun lever og aander ikke nok for sin Gerning, hun er ikke interesseret nok; mange Mejerister har udtalt til mig, at de aldrig har set deres Mejerske

tage f. Eks. „Mælkeritidende“ i Haanden, og paa de forskellige Smørudstillinger ser vi kun faa Mejersker; hun maa lære at forstaa, at alt, hvad der vedkommer hendes Fag, stiller Krav til hendes Agtpaagivenhed. — Og det vil og maa da komme til at blive hende klart, at den grundige teoretiske Uddannelse er lige saa fuldt en Nødvendighed for hende som for Mejeristen. — Lærer hun at se saaledes paa sig selv, — da vil Mistvivlen svinde, da vokser Modet og Frejdigheden frem, og da vil hun komme til at eje Kræfter til at bane sig Vej til den Stilling i Samfundet, hun ved sin egen Skyld har udelukket sig fra.

I samme Grad som hendes Tro paa sig selv vokser, i samme Grad vil Omverdenens Tillid og Tro paa hende atter komme frem.

Derfor I Mejersker! kaster Sløvheden og Ligegyldigheden bort, arbejder for Alvor paa at tilegne Jer Dygtighed, saa har I Krav paa, at der bliver taget Hensyn til Jer, og saa vil dette ogsaa ske!

Men først og fremmest Dygtighed! Derom drejer det hele sig. Lad os se et Kapløb blandt Mejerifolk om at vinde Dygtighedskransen saa vel i Mejerilokalet som paa Skolebænken. Saa vil det Skel, Kønnen nu sætter ved Valget af Personen til de godtlønnede Pladser, falde. Og saa vil vort Mejeribrug ogsaa tage det Opsving, som det nødvendig maa tage, skal vort Land beholde sin fremragende Plads paa Verdens-Smørmarkedet. Thi om vi end er dygtige, saa er vi langt fra dygtige nok, saa længe en Udstilling paa 84 Mærker kun kan skænke de 28 Diplom.

Der er udvekslet nogle Bemærkninger i Mælkeritidende (og „Hvad vi vil“) mellem en afgaaet Mejerist og et Par Mejersker. Uden at komme ind hverken paa Mejeristens Angreb eller Mejerskernes Tilsvær skal jeg blot notere, at de to Kvinder just ikke synes at være Mejeristen synderlig underlegne, naar det gælder at føre en Pen; om de vilde være det, naar deres praktiske Gerning skulde være Maaler, kan jeg jo ikke vide. Men saa meget har jeg bragt i Erfarings, at en Kvinde udmærket godt kan lede og styre en Mejeridrift baade med Hensyn til Fremstillingen af Smør og Ost og med Hensyn til de Arbejder, der gaar forud — Centrifugering, Maskin- og Kedelpasning —, lige som hun med Hensyn til Regnskabsvæsenet kan have erhvervet sig fuldstændigt Herredømme derover. Og med Hensyn til at tilegne sig Kundskaber — Teori — da staar hun slet ikke tilbage for Manden, hvad vor Eksamensprotokol fra vore Kursus tydelig udviser, idet vore kvindelige Elevers Eksamen al Tid har kunnet maale sig med de mandlige Elevers.

Det er jo ikke min Mening, at Mejeristerne skal fortrænges fra Mejeriet af Mejerskerne. De har erhvervet sig Retten til at være der ved det dygtige Stykke Arbejde, de har aflagt i Mejeriet i en Overgangstid, da Mejerskerne tabte Hovedet; men Mejerskerne har en lige saa begrundet Ret til at være med i Kapløbet om de gode Stillinger i Mejerigerningen, naar de kan møde frem med den samme praktiske og teoretiske Dygtighed som Mejeristerne sidder inde med.

Men vil de erhverve sig denne Dygtighed? — Dette Spørgsmaal maa de selv be-